Valtiovarainvaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain 9 §:n muuttamisesta (HE 306/2018)

Pyynnöstä lausun edellä mainitusta hallituksen esityksestä seuraavaa:

Voimassa olevan TVL 9.5 §:n mukaan yksinomaan pääomasijoitustoimintaa harjoittavan kommandiittiyhtiön rajoitetusti verovelvollisen äänettömän yhtiömiehen osuutta kommandiittiyhtiön tulosta verotetaan vain siltä osin kuin tulo olisi ollut yhtiömiehen suoraan saamana Suomessa veronalaista. Säännös johtaa siihen, että äänettömän yhtiömiehen tulo-osuuteen sisältyvät korkotulot ja irtaimen omaisuuden, kuten osakkeiden, luovutuksesta syntyneet voitot ovat Suomessa verovapaata tuloa. Tulo-osuuteen sisältyvät Suomesta saadut osinkotulot verotetaan lähtökohtaisesti Suomen sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Verosopimus voi kuitenkin edellyttää, että osingosta peritään Suomen sisäisen lainsäädännön mukaista veroa pienempi vero. Äänettömän yhtiömiehen rahaston kautta saamat kiinteistötulot ovat Suomessa yleensä veronalaista tuloa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että TVL 9.5 §:n soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan uuden TVL 9.6 §:n perusteella koskemaan rajoitetusti verovelvollisen niin sanotun rahastojen rahaston kautta saaman tulon verotusta. Lisäksi TVL 9.5 §:n soveltamisalaa on tarkoitus rajata siten, että säännöstä sovellettaisiin vain silloin, kun suomalainen kommandiittiyhtiö on vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettu vaihtoehtorahasto.

Vaatimus siitä, että kotimaisen kommandiittiyhtiön tulee olla vaihtoehtorahasto, on perusteltu. Tähän muutokseen liittyisi viiden vuoden siirtymäaika, jonka aikana ennen lain voimaantuloa rekisteröityjen kommandiittiyhtiön äänettömiin yhtiömiehiin sovellettaisiin nyt voimassa olevaa TVL 9.5 §:ää. Näin vaihtoehtorahastoa koskevaa vaatimusta sovellettaisiin vasta lain voimaan tultua rekisteröityihin uusiin pääomasijoitustoimintaa harjoittaviin kommandiittiyhtiöihin ja aiemmin rekisteröityihin vasta verovuodesta 2024 alkaen. Siirtymäaika on riittävän pitkä, jotta rahastot voivat mukauttaa toimintansa uusiin vaatimuksiin. Suuri osa nykyisistä rahastoista purettaneen ennen siirtymäajan päättymistä.

Nykyisen kommandiittiyhtiömuotoisia rahastoja koskevan sääntelyn laajennus rahastojen rahastoihin tuo tulotyyppikohtaisen verotuksen piiriin sellaiset rakenteet, joissa sijoittaja on osakkaana yhden tai useamman kotimaisen tai ulkomaisen yhtymän kautta suomalaisessa pääomasijoitustoimintaa harjoittavassa kommandiittiyhtiössä. Laissa ei edellytetä, että tällaisen kotimaisen tai ulkomaisen yhtymän tulisi rinnastua kotimaiseen kommandiittiyhtiöön. Riittävää on siten, että kysymys on yhtymästä, jota ei veroteta omista tuloistaan, vaan yhtymän tulot jaettaisiin verotettaviksi osakkaiden tuloina. Sääntely on tältä osin selkeä ja tulkintaongelmat jäänevät ulkomaisen yhtymän luonteen määrittelyn osalta suhteellisen vähäisiksi.

Ulkomaisen yhtymän tulee ehdotuksen mukaan olla rekisteröity sellaisella lainkäyttöalueella tai perustettu sellaisen lainkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa. Suomen verotietojenvaihtoa koskeva sopimusverkko on laajempi kuin tuloverosopimusverkosto. Näin ulkomainen rahastojen rahasto voi olla sijoittunut käytännössä kaikille pääomasijoitustoiminnan kannalta olennaisille lainkäyttöalueille. Näitä lainkäyttöalueita on enemmän kuin verosopimusvaltiota, joissa sijoittajina olevien henkilöiden tulee asua. Vaatimus tietojenvaihtoa koskevan sopimuksen olemassa olosta on perusteltu, koska näin voidaan tarvittaessa varmistua muun muassa sitä, että TVL 9.6 §:n soveltamista tarvittavat tiedot ovat oikeita.

Ehdotetut muutokset eivät todennäköisesti vaikuttaisi verokertymään, koska rajoitetusti verovelvolliset eivät käytännössä tee sijoituksia Suomeen rahastojen rahastojen kautta. Ehdotettu uusi TVL 9.6 § kuitenkin tekisi tällaiset sijoitukset verotuksellisesti mielekkäiksi.

Edellisen perusteella HE 306/2018 esittely TVL 9 §:n muutos on sen tavoitteiden mukainen ja muutokset on toteutettu verojärjestelmän kokonaisuuden kannalta perustellulla tavalla.

Helsingissä 26.1.2019

Pekka Nykänen
Professori
Tampereen yliopisto